

7 Paragraaf Lokale heffingen

7.1 Inleiding

Deze paragraaf bevat informatie over het gemeentelijke beleid over gemeentelijke belastingen en heffingen en gaat in op de gevolgen daarvan voor inwoners en bedrijven. Eerst komt de actualiteit aan de orde. Daarna worden de heffingen behandeld die deel uitmaken van de zogenaamde woonlasten, te weten de onroerende zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Daarna wordt aandacht besteed aan de belastingen en heffingen die geen deel uitmaken van de woonlasten. Als laatste wordt het kwijtscheldingsbeleid van de gemeente behandeld.

7.1.1 Beleidsuitgangspunten

Het coalitieakkoord 2018-2022 Midden-Groningen: Samen komen we verder!

De gemeente Midden-Groningen kent voor 2019 de volgende belastingen en rechten:

- Onroerende zaakbelastingen (artikel 220, 220a t/m 220f, 220h Gemeentewet)
- Rioolheffing (artikel 228a Gemeentewet)
- Afvalstoffenheffing (artikel 15.33 Wet milieubeheer)
- Reinigingsrecht (artikel 229 eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, Gemeentewet)
- Toeristenbelasting (artikel 224 Gemeentewet)
- Begrafenisrechten (gebieden 'oud' Hoogezand-Sappemeer en Menterwolde) (artikel 229 eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, Gemeentewet)
- Leges (artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdeel b, Gemeentewet en de artikelen 2, tweede lid, en 7 van de Paspoortwet)
- Liggelden (gebied 'oud' Menterwolde) (artikel 229 eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, Gemeentewet)
- Marktgeld (gebieden 'oud' Hoogezand-Sappemeer en Menterwolde) (artikel 229 eerste lid, aanhef en onderdeel a, Gemeentewet)

Ontwikkelingen / Actualiteit

De belangrijkste uitgangspunten ten aanzien van de inkomsten:

- Tarieven worden jaarlijks geïndexeerd.
- Voor de rioolheffing en de afvalstoffenheffing geldt het principe van 100% kostendekkendheid op begrotingsbasis.

7.2 Beleid lokale heffingen (tarieven)

Onroerende zaakbelastingen (OZB, algemene belasting)

De onroerendezaakbelasting is de belangrijkste gemeentelijke belasting, niet alleen qua omvang, maar ook omdat de opbrengst tot de algemene middelen behoort en dus naar eigen inzicht besteed kan worden. De belangrijkste functie is het genereren van inkomsten. De hoogte van een aanslag is afhankelijk van de waarde van een pand en van de door de raad vastgestelde tarieven. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de heffing voor eigenaren van woningen, eigenaren van niet-woningen en gebruikers van niet-woningen. De waarde van de woningen en bedrijven wordt ieder jaar opnieuw bepaald. De belasting wordt betaald door degene die op 1 januari van het jaar als eigenaar/gebruiker geregistreerd staat. Voor het belastingjaar 2019 geldt de waarde van de onroerende zaak per 1 januari 2018.

Bij de start van de gemeente Midden-Groningen in 2018 is besloten om met een solide en sluitende begroting te beginnen. Hiervoor is aangesloten op de OZB tarieven die in de voormalige gemeente Hoogezand-Sappemeer werden gehanteerd. De gemeente sloot hiermee ook aan bij het gemiddelde OZB tarief dat geheven werd in de provincie Groningen.

Als algemeen uitgangspunt geldt dat de tarieven jaarlijks worden geïndexeerd. Deze trendmatige aanpassing is gebaseerd op de stijging van het prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie van twee jaar vóór het begrotingsjaar.

Voor de in 2019 toe te passen stijging van de tarieven geldt daarom 2017 als peiljaar. Het indexeringcijfer voor 2019 wordt zodoende 1,4% (bron: CBS). De begrote opbrengst van de OZB wordt met dit percentage aangepast.

In de voorjaarsnota 2018 is aangegeven dat de opbrengst Onroerende zaakbelastingen in 2019, bovenop de jaarlijkse trendmatige verhoging, met 5% dient te worden verhoogd.

Dit geeft het navolgende resultaat voor de gewenste OZB-opbrengst in 2019.

bruto opbrengst ozb 2018 =	€ 14.924.925		
bruto opbrengst ozb 2019 =	€ 15.880.120		
ozb 2018 * 1,064			
(5% autonome meeropbrengst en 1,4% trendcorrectie)			
prognose verminderingen			
risico NAM	€ 175.000		
bezwaarschriften	€ 50.000		
proceskostenvergoeding	€ 50.000		
leegstand	€ 75.000		
oninbaar	€ 35.000		
kwijtschelding	€ 10.000		
verplichte vrijstellingen	€ 90.000		
MKB fonds 2018	€ 0	(dekking uit algemene reserve)	
MKB fonds 2019	€ 0	(dekking uit algemene reserve)	
soc-cult / sport compensatie	€ 140.000		
	€ 625.000		
netto opbrengst ozb 2019 =	€ 15.255.120		
netto opbrengst ozb 2018 =	€ 14.299.925		
meeropbrengst tov 2018 =	€ 955.195		

De navolgende prognose van de waardeontwikkeling bij de woningen en niet-woningen leidt in 2019 tot de onderstaande OZB tarieven die de gewenste OZB opbrengst genereren.

CBS gegevens 2018	
capaciteit woningen	€ 4.225.154.000
capaciteit niet-woningen eigenaren	€ 1.135.570.000
capaciteit niet-woningen gebruikers	€ 1.061.208.000
prognose waardeontwikkeling woningen is + 5%, niet woningen 0%	
geen rekening gehouden met areaalontwikkelingen, ook niet met zonnepark	
capaciteit woningen 2019	€ 4.436.411.700
capaciteit niet-woningen eigenaren 2019	€ 1.135.570.000
capaciteit niet-woningen gebruikers 2019	€ 1.061.208.000

Onderstaand beeld met de tarieven:	
woningen	0,1860%
niet-woningen eigenaar	0,3844%
niet-woningen gebruiker	0,3075%

Vaststelling van voornoemde OZB tarieven leidt tot de navolgende gevolgen voor de aanslag OZB 2019.

2018	woz-waarde	eig	gebr	eig/gebr			
woning	100.000	€ 179,80	€ 0,00	€ 179,80			
woning	150.000	€ 269,70	€ 0,00	€ 269,70			
woning	200.000	€ 359,60	€ 0,00	€ 359,60			
woning	350.000	€ 629,30	€ 0,00	€ 629,30			
woning	1.000.000	€ 1.798,00	€ 0,00	€ 1.798,00			
niet-woning	50.000	€ 185,55	€ 148,90	€ 334,45			
niet-woning	200.000	€ 742,20	€ 595,60	€ 1.337,80			
niet-woning	350.000	€ 1.298,85	€ 1.042,30	€ 2.341,15			
niet-woning	1.500.000	€ 5.566,50	€ 4.467,00	€ 10.033,50			
2019	woz-waarde	eig	gebr	eig/gebr	verschil eig	verschil ge	verschil eig/gebr
woning	100.000	€ 186,00	€ 0,00	€ 186,00	€ 6,20	€ 0,00	€ 6,20
woning	150.000	€ 279,00	€ 0,00	€ 279,00	€ 9,30	€ 0,00	€ 9,30
woning	200.000	€ 372,00	€ 0,00	€ 372,00	€ 12,40	€ 0,00	€ 12,40
woning	350.000	€ 651,00	€ 0,00	€ 651,00	€ 21,70	€ 0,00	€ 21,70
woning	1.000.000	€ 1.860,00	€ 0,00	€ 1.860,00	€ 62,00	€ 0,00	€ 62,00
niet-woning	50.000	€ 192,20	€ 153,75	€ 345,95	€ 6,65	€ 4,85	€ 11,50
niet-woning	200.000	€ 768,80	€ 615,00	€ 1.383,80	€ 26,60	€ 19,40	€ 46,00
niet-woning	350.000	€ 1.345,40	€ 1.076,25	€ 2.421,65	€ 46,55	€ 33,95	€ 80,50
niet-woning	1.500.000	€ 5.766,00	€ 4.612,50	€ 10.378,50	€ 199,50	€ 145,50	€ 345,00

De OZB tarieven 2019 zijn op dit moment regionaal als volgt te positioneren.

gemeente Midden-Groningen 2019	eig won	eig n-won	gebruiker	eig/gebr	gemiddeld woz won*	gemidd ozb won
Delfzijl	0,2105	0,4692	0,3941	0,8633	124.000	€ 261,02
Stadskanaal	0,1798	0,36	0,3013	0,6613	148.000	€ 266,10
Groningen	0,1618	0,4931	0,3979	0,891	167.000	€ 270,21
Midden-Groningen	0,186	0,3844	0,3075	0,6919	147.000	€ 273,42
Loppersum	0,1856	0,2223	0,1746	0,3969	148.000	€ 274,69
Tynaarlo	0,1117	0,1471	0,0943	0,2414	256.000	€ 285,95
Aa en Hunze	0,1265	0,2032	0,1109	0,3141	230.000	€ 290,95
Pekela	0,231	0,4639	0,2584	0,7223	127.000	€ 293,37
Ten Boer	0,1834	0,359	0,2695	0,6285	175.000	€ 320,95
Veendam	0,2279	0,3584	0,2511	0,6095	141.000	€ 321,34
Oldambt	0,2525	0,4674	0,3629	0,8303	136.000	€ 343,40
Appingedam	0,2554	0,4087	0,3393	0,748	139.000	€ 355,01
Eemsmond	0,2455	0,4186	0,3371	0,7557	145.000	€ 355,98
Haren	0,167	0,257	0,206	0,463	290.000	€ 484,30

Rioolheffing

De kosten voor het beheren en in stand houden van het rioolstelsel worden door een heffing verhaald. De gemeente heeft naast de zorgplicht voor afvalwater en hemelwater ook de zorgplicht voor grondwater. De opbrengst van de rioolheffing, met als uitgangspunt 100% kostendekkendheid, is geoormerkt. De belangrijkste functie is dus het genereren van inkomsten om de voorziening mogelijk te maken. In de gemeente Midden-Groningen wordt rioolheffing in rekening gebracht bij eigenaren van percelen indien sprake is van direct of indirect aangesloten zijn op de gemeentelijke rioleringsring. Aan de basis van het tarief ligt het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Het geactualiseerde Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) wordt de gemeenteraad ter vaststelling aangeboden in 2019. Voor 2019 worden de tarieven van 2018 gehandhaafd.

Afvalstoffenheffing

- In de gemeente Midden-Groningen wordt afvalstoffenheffing opgelegd bij percelen waar huishoudelijk afval kan ontstaan en de verplichting bestaat dit op te halen en te verwerken. Het is in 2018 niet gelukt de uitvoering van het afvalbeleid voor 2019 volledig te harmoniseren. Daarvoor lag de werkwijze van de afvalinzameling en de afvalverwerking te ver uit elkaar. Wel is het gelukt de tariefstellingen zodanig vast te stellen dat de bedragen voor afvalstoffenheffing niet al te veel zullen verschillen.
- Dit betekent dat de verordeningen afvalstoffenheffing die in september 2017 zijn vastgesteld in de afzonderlijke raden in 2019 van toepassing blijven. In 2019 zal de uitvoering van het geharmoniseerde afvalbeleid voor Midden-Groningen vorm moeten krijgen zodanig dat vanaf 2020 een belastingverordening kan worden vastgesteld die hetzelfde is voor de hele gemeente. De Wet Arhi (art.28) geeft hiervoor de mogelijkheid. Vanuit het coalitieakkoord is het uitgangspunt voor het afvalbeleid: Van Afval Naar Grondstof (VANG).
- De situatie voor 2019 kan als volgt worden geschetst:

Voor het grondgebied van de 'oude' gemeente Slochteren geldt een vast tarief van € 206 voor eenpersoonshuishoudens en € 234 voor meerpersoonshuishoudens.

Voor de gebieden gelegen binnen de gemeentegrenzen van de 'oude' gemeenten Hoogezand-Sappemeer en Menterwolde blijft gelden dat de Afvalstoffenheffing zal blijven bestaan uit een deel vastrecht voor een bedrag van € 150, aangevuld met een bedrag per lediging. De hoogte van het bedrag per lediging is afhankelijk van het inzamelmiddel.

Tarief voor een container van 240 liter € 7,00

Tarief voor een container van 140 liter € 4,20

Tarief voor een afvalzak van 60 liter (ondergrondse container) € 1,75

Tarief voor een afvalzak van 30 liter (ondergrondse container) € 0,90

- De tarieven voor de afvalstoffenheffing zijn zodanig vastgesteld dat de heffing kostendekkend is.

Reinigingsrechten

Voor Midden-Groningen is gekozen om voor de reinigingsrechten een aparte verordening vast te stellen. Dit vooruitlopend op het beleid dat reinigingsrechten in de toekomst enkel als privaatrechtelijke dienst worden aangeboden. Daarmee wordt dit recht uit de publiekrechtelijke sfeer gehaald en is vanaf dat moment geen belasting meer. In de overgangperiode die nodig is om het beleid hierop af te stemmen is een aparte verordening reinigingsrechten een goed werkbaar situatie. Reinigingsrechten worden geheven van bedrijven die gebruik maken van een door de gemeente beschikbaar gestelde container waarin hun bedrijfsafval wordt aangeboden.

Toeristenbelasting

Deze belasting wordt geheven als bijdrage in de kosten van voorzieningen die de gemeente ten behoeve van de ontwikkeling van het recreatie- en toerismebeleid heeft getroffen. Het is echter geen bestemmingsbelasting. De opbrengst kan ook als algemeen dekkingsmiddel worden gebruikt. De kosten worden voor een deel verhaald op degene die gelegenheid geeft tot verblijf. De inkomsten zijn vrij aanwendbaar.

Begrafnisrechten

De 'oude' gemeenten Hoogezand-Sappemeer en Menterwolde kenden verordeningen begrafenisrechten. De verordeningen lieten grote verschillen zien in diversiteit van tarieven. Daarnaast bleek dat ook het onderhoudsniveau tussen de begraafplaatsen groot was. In september 2017 is daarom besloten de verordeningen voor deze rechten niet te harmoniseren per 1 januari 2018. In 2019 zal het beleid ten aanzien van begraven en begraafplaatsen moeten worden herzien. Op basis van die uitkomst kan er per 1 januari 2020 een nieuwe verordening voor Midden-Groningen worden vastgesteld, waarin ook de kostendekkendheid van de tarieven wordt meegenomen.

Leges

Onder de naam 'leges' wordt een aantal verschillende rechten geheven voor het genot van, door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. Voor de omschrijving van de producten en diensten blijft de aansluiting bij de modelverordening van de VNG, zoals nu al het geval is.

Liggelden

Liggelden worden alleen in het gebied van de voormalige gemeente Menterwolde geheven. De exploitatie is in handen van de beheerder van de haven. Uiterlijk in 2019 moet beoordeeld worden of er een havenbeleid voor de hele gemeente moet komen en of de kosten nog bij wijze van gemeentelijke belasting worden verhaald. De verordening voor 2019 kent als basis de oude verordening van de gemeente Menterwolde.

Marktgeld

Marktgelden werden geheven in de gemeenten Hoogezand-Sappemeer en Menterwolde. De verordeningen waren verschillend van opbouw. Hier geldt dat gekeken gaat worden naar het beleid rond markten en naar de kostendekkendheid. De keuze is gemaakt om voor 2019 de huidige verordeningen van beide gemeenten als basis te laten bestaan.

7.3 Belastingdruk (woonlasten)

Met de bovenstaande tarieven kan de vergelijking van de woonlasten (OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing) tussen 2018 en 2019 worden gemaakt.

Bij onderstaande vergelijking is uitgegaan van een woning met een WOZ-waarde van € 150.000.

Voor de afvalstoffenheffing is gerekend met het bedrag dat COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van Lagere Overheden; verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen) hanteert voor een driepersoonshuishouden in voormalig Hoogezand-Sappemeer en Menterwolde. Voor voormalig Slochteren geldt een bedrag van € 234.

<u>2018</u>		<u>2019</u>	
OZB	€ 269,70	OZB	€ 273,42
Afvalstoffenheffing	€ 272,00	Afvalstoffenheffing	€ 272,00
Rioolheffing	€ 190,00	Rioolheffing	€ 190,00
Totaal woonlasten	€ 731,70	Totaal woonlasten	€ 735,42

Onderstaand een beeld van de lastendruk van Midden-Groningen 2019 in vergelijking met de omliggende gemeenten. Dit overzicht is gebaseerd op de tarieven en gemiddelde WOZ-waarden van deze gemeenten in 2018 en een huishoudengrootte van drie personen. Bron is COELO.

	woz	ozb	rioolheffing	afvalstoffen	woonlasten
Tynaarlo	€ 256.000	€ 285,95	€ 166,00	€ 192,00	€ 643,95
Stadskanaal	€ 148.000	€ 266,10	€ 185,00	€ 208,00	€ 659,10
Aa en Hunze	€ 230.000	€ 290,95	€ 167,00	€ 203,00	€ 660,95
Veendam	€ 141.000	€ 321,34	€ 87,00	€ 267,00	€ 675,34
Midden-Groningen	€ 147.000	€ 273,42	€ 190,00	€ 272,00	€ 735,42
Pekela	€ 127.000	€ 293,37	€ 189,00	€ 256,00	€ 738,37
Groningen	€ 167.000	€ 270,21	€ 151,00	€ 333,00	€ 754,21
Eemsum	€ 145.000	€ 355,98	€ 271,00	€ 154,00	€ 780,98
Delfzijl	€ 124.000	€ 261,02	€ 257,00	€ 264,00	€ 782,02
Oldambt	€ 136.000	€ 343,40	€ 242,00	€ 225,00	€ 810,40
Appingedam	€ 139.000	€ 355,01	€ 239,00	€ 267,00	€ 861,01
Ten Boer	€ 175.000	€ 320,95	€ 293,00	€ 248,00	€ 861,95
Loppersum	€ 148.000	€ 274,69	€ 346,00	€ 255,00	€ 875,69
Haren	€ 290.000	€ 484,30	€ 262,00	€ 213,00	€ 959,30

7.4 Kwijtscheldingsbeleid

Zowel in Het Kompas als in het coalitieakkoord 2018-2022 Midden-Groningen is benadrukt dat de belangen van een kwetsbare groep worden bewaakt en armoede zoveel mogelijk wordt teruggedrongen. Kwijtscheldingsbeleid is één van de manieren waarop de lokale overheid dit streven gestalte kan geven. De kwijtschelding wordt via geautomatiseerde toetsing voor een deel van de doelgroep direct geëffectueerd op de belastingaanslag. Zij zien dit op de aanslag staan. Een ander deel wordt beoordeeld aan de hand van een ingediende aanvraag. Het kwijtscheldingsbeleid voor de gemeente is vastgelegd in de Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen. Hierin zijn de onroerende zaakbelastingen, rioolheffing en afvalstoffenheffing opengesteld voor de mogelijkheid tot het aanvragen van kwijtschelding.